Annus VIII - Vol. VIII Die 9 Decembris 1916 Num. 13

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA BENEDICTI PP. XV

SACRUM CONSISTORIUM

I

Die 4 decembris 1916 in palatio apostolico Vaticano habitum est Consistorium secretum, cuius Acta ex ordine referuntur:

I. – ALLOCUTIO SS. D. N. BENEDICTI PP. XV ET CREATIO CARDINALIUM S. R. E.

VENERABILES FRATRES

Quandoquidem quae huic Apostolicae Sedi undique solent deferri decernenda, non ea in Consistorio, ut olim, tractari possunt omnia - sunt enim frequentiora in dies, multaque ex iis dilationem non recipiunt - eum retineamus, quem a Decessoribus accepimus, praeclarum morem, ut si quid inciderit quod christianae reipublicae intersit, vobiscum, in solemnem coetum convocatis, communicemus. Ex eo genere gratissimum est Nobis quod rem licet ad vos afferre tam magnam tamque Ecclesiae opportunam, ut eius gratia haec aetas apud posteros nobilis futura videatur. Codicem dicimus Iuris Canonici feli-

citer absolutum; quem Nos quidem, secundum vestra ipsorum vota, quamprimum promulgaturi sumus. Nam quo die insignia rite suscepimus Pontificatus maximi, id probe meminimus significatum Nobis a venerabili Fratre Nostro desideratissimo, Cardinali Antonio Agliardi, cum amplissimi Ordinis vestri nomine Nobis gratularetur.

Profecto, si quos alios, non vos fugit, Venerabiles Fratres, leges praescriptionesque, Ecclesiae matris providentia et cura, iam inde ab initio usque adhuc conditas, continuatione quadam accessionum per tot saecula in eum excrevisse quasi cumulum, ut eas omnes habere perceptas et cognitas vel iuris peritissimus quisque haud facile posset. Ad haec, multorum statuta canonum cum ob temporum commutationem iam non moribus congruerent, apte prudenterque erant novanda. Quo igitur melius, cum disciplinae emolumento, constaret quae iura et instituta valerent in Ecclesia, apparebat, ex Ecclesiae legibus componi codicem oportere, qui facile inter manus versari posset: id quod non solum Episcopi Clerusque exspectabant, sed omnes qui se Iuris Canonici studio dederant. Idem ipsum Apostolica Sedes cum sibi habuisset iam diu propositum, maximae tamen semper difficultates obstiterant quo minus ad rem incumberet. Scilicet provisum erat divinitus, ut huius tam insignis in Ecclesiam promeriti Pio X, sanctae memoriae Decessori Nostro, deberetur laus. Nostis, Venerabiles Fratres, qua is alacritate animi, vixdum inito Pontificatu, immensum paene opus inceperit, et qua deinceps sedulitate et constantia, quoad gubernacula Ecclesiae tenuit, sit prosecutus. Quod si non ei licuit inceptum absolvere, is tamen unus huius Codicis habendus est auctor, eiusque propterea nomen, ut Innocentii III, ut Honorii III, ut Gregorii IX, Pontificum in historia Iuris Canonici clarissimorum, perpetuo posthac praedicabitur: Nobis satis fuerit si, quod ille effecit, promulgare contigerit. — Iam grati animi significationem a Iesu Christi Vicario universi et singuli sibi habeant quotquot e Sacro Cardinalium Collegio, ex Episcoporum ordine, ex utroque Clero, ex ipso laicorum numero aliquid operae in hanc rem, pro sua

quisque sollertia et industria, contulerunt. Quod cum facimus verbis Nostris perlibenter, simul suavi quodam iucundoque officio ac munere, quod ipse Nobis Decessor commiserit, fungi videmur. Praecipuas vero et laudes et grates libet hic agere dilecto Filio Nostro, Cardinali Petro Gasparri, qui quidem in confectione Codicis cum amplius oneris, quam ceteri, usque a principio sustinuit, tum egregiam suam non modo ingenii facultatem iurisque scientiam ostendit, sed etiam studii ac laboris perseverantiam, eamque ne postea quidem visus est intermittere, quam, Negotiis Publicis praefectus, gravibus aliis coepit occupationibus distineri.

Itaque hoc maximi ponderis summaeque opportunitatis opus iure confidimus fore ut valeat multum ad ecclesiasticae disciplinae nervos roborandos: quia enim notiores reddit Ecclesiae leges, ideo non parum earumdem observantiam adiuvat, idque cum fructu animarum et cum catholici nominis incremento. Hoc sane in quavis hominum societate, atque in ipsa civili universarum gentium consociatione usu venit, ut, ubi sollemnis est obtemperatio legibus, ibi in sinu pacis uberrime res floreant; ubi vero auctoritas legum negligi solet vel contemni, ibi, discordia dominante et cupidine, privatim ac publice omnia perturbentur. Quod, si confirmatione indigeat, rerum cursu in quo sumus, maxime confirmatur. Horrenda belli huius insania, quae vastitatem affert Europae, nonne clamat quantum cladis et ruinarum possit exsistere, iis contemptis summis legibus quibus mutuae civitatum rationes temperantur? Cernere enim in tanta populorum conflictione licet, vel res sacras, sacrorumque administros, etiam dignitate praestantes, quamvis divino ac gentium iure sanctissimos, indigne violari; vel quietos cives complures procul a domo, matribus coniugibus filiisque complorantibus, abripi; vel urbes non munitas ac multitudines indefensas aëriis potissimum incursionibus vexari; passim terra marique talia patrari facinora quae horrore animum et aegritudine perfundant. At Nobis, hunc malorum quasi acervum deplorantibus, et quidquid inique in hoc bello fit, ubicum-

que et a quoquo fiat, iterum reprobantibus, illud pergratum est votum, quod Deus evenire velit, ut quemadmodum cum promulgatione novi Codicis tranquillior Ecclesiae, ut speramus, ac fructuosior quaedam oritura est aetas, sic societati civili, restituto per iuris ac iustitiae verecundiam ordine, exspectata celeriter illucescat pax, quae gentibus rursus inter se amice compositis bonorum omnium pariat ubertatem.

Iam, antequam plurium ecclesiarum viduitati consulamus, placet, Venerabiles Fratres, in amplissimum Collegium vestrum aliquot egregios cooptare viros, qui aut illustres ecclesias gubernando, aut gravissima alia munera gerendo, operam sollertiamque suam Nobis admodum probarunt.

Hi sunt:

Petrus La Fontaine, Patriarcha Venetiarum;

Victor Amadeus Ranuzzi de Bianchi, Archiepiscopus tit. Tyrensis, Domus Nostrae Pontificalis Praepositus;

Donatus Sbarretti, Archiepiscopus tit. Ephesinus, S. Romanae et Universalis Inquisitionis Assessor;

Augustus Dubourg, Archiepiscopus Rhedonensis;

Ludovicus Ernestus Dubois, Archiepiscopus Rothomagensis;

Thomas Pius Boggiani, Archiepiscopus tit. Edessenus, Sacrae Congregationis Consistorialis Assessor;

Alexius Ascalesi, Archiepiscopus Beneventanus;

Aloisius Iosephus Maurin, Archiepiscopus Lugdunensis;

Nicolaus Marini, Adiutor Noster a consiliis, idemque Signaturae Apostolicae a Secretis;

Orestes Giorgi, Sacrae Congregationis Concilii Secretarius.

Praeter hos, qui nominati sunt, adlegere in Collegium vestrum decrevimus praestantes alios viros duos: quos tamen in pectore reservamus.

Quid vobis videtur?

Itaque auctoritate omnipotentis Dei, sanctorum Apostolorum Petri et Pauli et Nostra, creamus et renuntiamus S. R. E. Presbyteros Cardinales

Petrum La Fontaine

Victorem Amadeum Ranuzzi de Bianchi

Donatum Sbarretti

Augustum Dubourg

Ludovicum Ernestum Dubois

Thomam Pium Boggiani

Alexium Ascalesi

Aloisium Iosephum Maurin

et Diaconos Cardinales

Nicolaum Marini

Orestem Giorgi

Item duos alios, ut supra diximus, Cardinales creamus, et in pectore reservamus, quandocumque arbitrio Nostro renuntiandos.

Cum dispensationibus, derogationibus et clausulis necessariis et opportunis. In Nomine Patris ✠ et Filii ✠ et Spiritus ✠ Sancti. Amen.

Restat. ut Venerabilium Fratrum Episcoporum Ordinum suppleamus.

II. - MUNUS CAMERARIATUS S. R. E.

Postea Beatissimus Pater *Camerarium Sanctae Romanae Ecclesiae* renunciavit Emum et Revmum Dñum Card. Petrum Gasparri, a Secretis Status eiusdem S. S.

III. - PROVISIO ECCLESIARUM

In eodem Consistorio SSmus Dominus Noster has quae sequuntur ecclesias de proprio pastore providit, scilicet:

Metropolitanae ecclesiae Valentinae praefecit R. P. D. Iosephum Marianum Salvador et Barrera, hactenus episcopum Matritensem-Complutensem.

Titulari archiepiscopali ecclesiae Diocletanae R. D. Petrum Fumasoni-Biondi, canonicum S. Mariae trans Tiberim, officialem S. C. de Propaganda Fide, Delegatum Apostolicum in Indiis Orientalibus.

Cathedrali ecclesiae Bolivarensi R. P. D. Ulpianum Perez et Quiñones, hactenus episcopum Ibarrensem.

Cathedrali ecclesiae Matritensi-Complutensi R. P. D. Prudentium Melo et Alcalde, hactenus episcopum Victoriensem.

Cathedrali ecclesiae Ibarrensi R. D. Albertum M. Ordoñez, canonicum theologum cathedra is ecclesiae Conchensis in Indiis.

Insuper Beatissimus Pater alios etiam iam renunciatos per Apostolicas, sive sub plumbo sive sub annulo Piscatoris, Litteras, Sacrorum Antistites publicavit, scilicet:

ARCHIEPISCOPOS:

Metropolitanae ecclesiae Olomucensis Emum ac Rmum Dñum Leonem S. R. E. presbyterum cardinalem de Skrbensky, iam archiepiscopum Pragensem.

Metropolitanae ecclesiae Cassiopensis R. P. D. Philippum Prosperum Augouard, e Congr. Spiritus Sancti, iam episcopum Sinidensem, V carium Apostolicum de Congo Gallico superiore.

Titularis archiepiscopalis ecclesiae Ancyranae R. P. D. Pellegrinum Franciscum Stagni, iam archiepiscopum Aquilanum, Delegatum Apostolicum in regione Canadensi.

Metropolitanae ecclesiae Cardiffensis R. P. D. Iacobum Romanum Bilsborrow, O. S. B., iam episcopum Portus Ludovici in Africa insulari.

Metropolitanae ecclesiae Rothomagensis R. P. D. Ludovicum Ernestum Dubois, iam archiepiscopum Bituricensem.

Metropolitanae ecclesiae S. Iacobi de Cuba R. P. D. Felicem Ambrosium Guerra, iam episcopum titularem Hamathensem.

Metropolitanae ecclesiae Lugdunensis, cui adnexus est titulus *Viennensis Allobrogorum,* R. P. D. Aloisium Iosephum Maurin, iam episcopum Gratianopolitanum.

EPISCOPOS:

Cathedralis ecclesiae Christopolitanae R. D. Matthaeum Brodie, vicarium generalem eiusdem dioecesis.

Cathedralis ecclesiae Nottinghamensis R. D. Thomam Dunn, canonicum metropolitanae ecclesiae Westmonasteriensis.

Cathedralis ecclesiae Caiesensis R. D. Ignatium Le Ruzic, Administratorem Apostolicum eiusdem ecclesiae Caiesensis.

Cathedralis ecclesiae Haileyburensis R. P. D. Eliam Anicetum Latulipe, iam episcopum titularem Catennensem, Vicarium Apostolicum de Temiskamingue.

Titularis episcopalis ecclesiae Augilensis R. P. D. Antonium Aurelium Torres et Sanz, iam episcopum Centumfocensem.

Titularis episcopalis ecclesiae Eudoxiadensis R. D. Ioannem Pinardi, parochum in civitate Taurinensi, Auxiliarem Emi Card. Richelmy, archiepiscopi Taurinensis.

Titularis episcopalis ecclesiae Sobralensis R. D. Iosephum Tupinambá da Frota, parochum eiusdem civitatis Sobralensis.

Titularis episcopalis ecclesiae Aegearum R. D. Iacobum Victorem Mariam Rouchouse, alumnum Societatis Parisiensis pro Missionibus ad exteros, Vicarium Apostolicum Se-Ciuen. septentr.-occidentalis.

Titularis episcopalis ecclesiae Mactaritanae R. P. Emmanuelem Prat, Ordinis Praedicatorum, Vicarium Apostolicum Amoensem.

Titularis episcopalis ecclesiae Sasimorum R. D. Aemilium Bongiorni, vicarium generalem Brixiensem ac parochum mitratum S. Nazarii, Auxiliarem Rmi Episcopi Brixiensis.

Cathedralis ecclesiae De Pace R. D. Dionysium Avila, canonicum decanum metropolitanae ecclesiae Platensis ac doctorem in iure civili.

Cathedralium ecclesiarum Vaterfordiensis et Lismorensis R. P. Bernardum Hackett, C. SS. R., superiorem domus Redemptoristarum apud *Limerich.*

Cathedralis ecclesiae Leadensis R. P. D. Ioannem Ieremiam Lawler, iam episcopum titularem Hermopolitanum et Auxiliarem Rmi Archiepiscopi S. Pauli de Minnesota.

Cathedralis ecclesiae Dromorensis R. D. Eduardum Mulhern, parochum loci *Innismacsaint* in dioecesi Clogheriensi.

Cathedralis ecclesiae Guaxupensis R. P. D. Antonium Augustum de Assis, iam episcopum de Pouso Alegre.

Cathedralis ecclesiae S. Rosae in Honduras R. D. Claudium Volio, parochum et vicarium foraneum de Alajuela.

Titularis episcopalis ecclesiae Almirensis R. D. Ioannem Baptistam Sproll, canonicum cathedralis ecclesiae Rottemburgensis et vicarium generalem eiusdem dioecesis, Auxiliarem Rmi Episcopi Rottemburgensis.

Cathedralis ecclesiae de Pouso Alegre in Brasilia R. D. Octavium Chagas de Miranda, parochum cathedralis ecclesiae de Campinas.

Titularis episcopalis ecclesiae Apolloniensis R. D. Petrum Segura Saenz, canonicum doctoralem metropolitanae ecclesiae Vallisoletanae, Auxiliarem Emi Card. Cos et Macho, archiepiscopi Vallisoletani.

Titularis episcopalis ecclesiae Chamachensis R. P. D. Leonidam Medina, iam episcopum Pastopolitanum, Auxiliarem Rmi Archiepiscopi Bogotensis in Columbia.

Cathedralium ecclesiarum Aeserniensis et Venafranae R. P. N colaum Rotoli, Ordinis FF. Minorum, doctorem in S. Theologia.

Cathedralis ecclesiae Ballaratensis R. D. Danielem Foley, parochum loci *Terang,* eiusdem dioecesis.

Cathedralis ecclesiae Portus Victoriae Seychellarum R. P. Ioannem Damascenum a Vovrai (in saeculo Georgium Lachavane), ex Ordine Minorum Capulatorum.

Titularis episcopalis ecclesiae Tenediae R. P. Evangelistam ab Usselle (in saeculo Latinum Henricum Vanni), ex Ord. Minorum Capulatorum, Vicarium Apostolicum Arabiae.

Titularis episcopalis ecclesiae Echinensis R. D. Eduardum Gimbert, gubernatorem ecclesiasticum in civitate *Valparaiso,* in ditione Cilena.

Cathedralis ecclesiae Guayaquilensis R. P. D. Andream Machado, S. I., iam episcopum Bolivarensem.

Cathedralium ecclesiarum Calvensis et Theanensis R. D. Calogerum Licata, doctorem in S. Theologia et in utroque iure, Substitutum Poenitentiariae Apostolicae.

Titularis episcopalis ecclesiae Letensis R. D. Carolum Reth, praelatum domesticum S. S., canonicum cathedralis Augustanae Vindelicorum, Auxiliarem Rmi Episcopi Augustani.

Cathedralis ecclesiae Amazonum R. P. D. oannem Irenaeum Joffily, iam episcopum titularem Sufetulensem.

Cathedralis ecclesiae Vicensis R. D. Franciscum Muñoz et Izquierdo, archipresbyterum cathedralis ecclesiae Barcinonensis.

Cathedralis ecclesiae Maioricensis R. D. Rigobertum Domenech et Valls, canonicum metropolitanae ecclesiae Valentinae.

Cathedralis ecclesiae Monoecensis R. D. Gustavum Vié, vicarium generalem Aurelianensem.

Cathedralis ecclesiae Dianensis R. D. Horontium Caldarola, canonicum poenitentiarium ecclesiae Bituntinae.

II

. - EMI PP. CARDINALES RUBRO GALERO ORNANTUR.

Die 7 decembris 1916 in palatio apostolico Vaticano habitum est Consistorium publicum, in quo Ssmus Dominus noster Purpuratorum Patrum galero ornavit, in primis Cardinales die 6 decembris 1915 creatos, nempe:

Emum Andream Franciscum Frühwirth,
Emum Raphaëlem Scapinelli di Léguigno,

deinde Cardinales die 4 decembris 1916 creatos, nempe:

Emum Petrum La Fontaine,
Emum Victorium Amadaeum Ranuzzi de Bianchi,
Emum Donatum Sbarretti,
Emum Augustum Dubourg,
Emum Ludovicum Ernestum Dubois,
Emum Thomam Pium Boggiani,
Emum Alexium Ascalesi,
Emum Aloisium Iosephum Maurin,
Emum Nicolaum Marini,
Emum Orestem Giorgi.

II. - PETITIO DE INTRODUCENDA CAUSA BEATIFICATIONIS VEN. IOANNIS BOSCO

Interea advocatus consistorialis Carolus Santucci, comes, tertiam et ultimam orationem habebat pro introducenda Causa Beatificationis et Canonizationis Ven. Servi Dei Ioannis Bosco, sacerdotis, fundatoris

Congregationis Salesianae. Cum vero Rmus Promotor Fidei Sanctissimum rogasset ut S. Rituum Congregationi eadem causa remitteretur, Summus Pontifex respondit: *Ad Nostram Congregationem Rituum quae videat ac referat.*

III. - PROVISIO ECCLESIARUM

Eadem die in Consistorio secreto, Beatissimus Pater has, quae sequuntur, ecclesias de proprio pastore providit, scilicet:

Patriarchali ecclesiae Antiochenae Latinorum R. P. D. Ladislaum Zaleski, hactenus archiepiscopum tit. Thebarum et Delegatum Apostolicum in Indiis Orientalibus.

Titulari archiepiscopali ecclesiae Thebarum R. P. D. Ioannem Baptistam Nasalli-Rocca, hactenus episcopum Eugubinum.

Cathedrali ecclesiae Carolopolitanae R. D. Thomam Russel, praelatum domesticum S. S., parochum S. Patritii in civitate Washingtoniensi.

Cathedrali ecclesiae Brunensi R. D. Norbertum Klein, presbyterum Ordinis equitum teutonicorum et Praepositum Oppaviae in Silicia.

Titulari episcopali ecclesiae Cybistrensi R. D. Paulum Nègre, rectorem Seminarii Maioris Mimatensis, cum deputatione in Auxiliarem Rmi Episcopi Vivariensis.

Insuper Beatissimus Pater alios etiam iam renunciatos per Apostolicas, sive sub plumbo sive sub annulo Piscatoris, Litteras, Sacrorum Antistites publicavit, scilicet:

ARCHIEPISCOPOS:

Metropolitanae ecclesiae Olindensis R. P. D. Sebastianum Leme da Si veira Cintra, iam episcopum titularem Orthosiensem.

Metropolitanae ecclesiae Bituricensis R. P. D. Martinum Izart, iam episcopum Apamiensem.

Titularis archiepiscopalis ecclesiae Mocissenae R. P. D. Ioannem Baptistam Vinati, iam episcopum Bosanensem.

Metropolitanae ecclesiae S. Iacobi de Venezuela (*Caracas*) R. D. Philippum Rincón Gonzalez, antistitem urbanum, parochum et vicarium foraneum dioecesis Emeriten. in Indiis.

Metropolitanae ecclesiae de Manila R. P. D. Michaëlem O' Doherty, iam episcopum Zamboangensem.

Metropolitanae ecclesiae Pragensis R. P. D. Paulum de Huyn, iam episcopum Brunensem.

EPISCOPOS:

Cathedralis ecclesiae Omahensis R. P. D. Ieremiam Iacobum Harty, iam archiepiscopum de Manila.

Cathedralis ecclesiae Laquedoniensis R. D. Franciscum Maffei, canonicum poenitentiarium ecclesiae Bisaciensis.

Cathedralis ecclesiae Neocastrensis R. P. D. Eugenium Giambro, iam episcopum Sarsinatensem.

Cathedralis ecclesiae Lucionensis R. D. Gustavum Garnier, vicarium generalem Nivernensem.

Cathedralis ecclesiae Adiacensis R. D. Augustinum Simeone, canonicum cathedralis ecclesiae Massiliensis.

Cathedralis ecclesiae Fanensis R. D. Iustinum Sanchini, vicarium generalem dioecesis Ariminensis et parochum ecclesiae cathedralis.

Cathedralis ecclesiae Neo-Pampilonensis R. D. Raphaëlem Afamador, vicarium generalem dioecesis de Socorro.

Titularis episcopalis ecclesiae Pergamensis R. D. Honoratum Halle, archipresbyterum cathedralis ecclesiae Montis Pessulani, Auxiliarem Emi Card. de Cabrières, episcopi Montis Pessulani.

Titularis episcopalis ecclesiae Sebastensis R. D. Ioachim Mamede da Silva Leite, presbyterum dioecesis Campinensis, ibidem visitatorem dioecesanum et protonotarium ad instar participantium, Auxiliarem Rmi Episcopi Campinensis.

Titularis episcopalis ecclesiae Europensis R. P. D. Tranquillum Guarneri, translatum ab ecclesia cathedrali Reatina.

Cathedralis ecclesiae Reatinae R. D. Franciscum Sidoli, canonicum archipresbyterum ecclesiae Placentinae.

Cathedralis ecclesiae Sarsinatensis R. D. Ambrosium Riccardi, vicarium generalem Feretranum.

Titularis episcopalis ecclesiae Germensis R. D. Ioannem Raynaud, vicarium generalem Tolosanum, Auxiliarem Rmi Episcopi Tolosani.

Cathedralis ecclesiae Soanensis-Pitilianensis R. D. Recaredum Carlesi, iam vicarium generalem Tiburtinum.

Cathedralis ecclesiae Portus Ludovici in insula Mauritio R. P. Ioannem Murphy, e Congr. Spiritus Sancti.

Cathedralis ecclesiae Harrisburgensis R. D. Philippum Mac Devitt, praefectum scholarum parochialium Philadelphiae.

Cathedralis ecclesiae Nursinae R. D. Vincentium Migliorelli, archipresbyterum ecclesiae cathedralis Maceratensis.

Cathedralium ecclesiarum Nepesinae et Sutrinae R. D. Aloisium Olivares, Congr. Salesianae, parochum S. Mariae Liberatricis in Urbe.

Titularis episcopalis ecclesiae Poglensis R. D. Raynaldum Muñoz, presbyterum dioecesis SSmae Conceptionis, gubernatorem ecclesiae loci cui nomen *Chillan* in Cile.

Cathedralis ecclesiae Pembrokensis R. P. D. Patritium Thomam Ryan, iam episcopum titularem Clazomen. et Administratorem eiusdem Pembrokensis dioecesis.

Cathedralis ecclesiae Dacchensis in Indiis Orientalibus R. P. Iosephum Legrand, e Congr. Sanctae Crucis.

Cathedralis ecclesiae Apamiensis R. D. Petrum Marceillac, presbyterum archidioeceseos Tolosanae, ibique parochum ecclesiae S. Hieronymi.

Titularis episcopalis ecclesiae Basilinopolitanae R. P. D. Turibium Minquella et Arnedo, iam episcopum Seguntinum in Hispania.

Cathedralis ecclesiae Seguntinae R. D. Eustachium Nieto et Martin, presbyterum archidioeceseos Matritensis, parochum ecclesiae Purissimae B. M. V. Conceptioni in hac urbe dicatae.

Cathedralis ecclesiae Corcagiensis R. P. D. Danielem Cohalan, iam episcopum Vagen. et Auxiliarem eiusdem Corcagiensis dioecesis.

Cathedralis ecclesiae Mysuriensis in Indiis Orientalibus R. P. Hippo ytum Teissier, e Seminario Parisiensi ab exteris missionibus.

Cathedralis ecclesiae Jarensis seu S. Elisabeth R. P. D. Mauritium Patritium Foley, iam episcopum Tuguegaraoanum.

Cathedralis ecclesiae Lipensis R. D. Alfridum Verzosa, parochum loci *Bantay*, dioecesis Novae Segobiae.

Cathedralis ecclesiae S. Agathae Gothorum R. D. Iosephum de Nardis, parochum loci *Capri*, dioecesis Surrentinae.

Cathedralium ecclesiarum Maceratensis et Tolentinae R. D. Romulum Molaroni, canonicum praepositum cathedralis Pisaurensis.

Cathedralium ecclesiarum Luceoriensis et Zytomiriensis perpetuo canonice unitarum, R. D. Ignatium Dubowski, parochum et vice-decanum cathedralis Zytomiriensis, cum deputatione in Administratorem ecclesiae cathedralis Camenecensis.

Titularis episcopalis ecclesiae Aegearum in Africa R. D. Michaëlem Godlewski, magistrum academiae ecclesiasticae Petropolitanae, Auxiliarem Rmi Episcopi Luceoriensis et Zytomiriensis.

IV. - SACRI PALLII EXPOSTULATIO ET CONCESSIO

Deinde Beatissimus Pater sacrum Pallium expostulatum concessit ecclesiis *Lugdunensi, Rothomagensi, Bituricensi, S. Iacobi de Cuba, Olindensi, S. Iacobi de Venezuela, de Manila, Valentinae, Pragensi, Fortalexiensi,* in metropolitanam evectae, *Tegugicalpensi,* in metropolitanam evectae.

V. - TITULI EMINENTISSIMIS PP. CARDINALIBUS ASSIGNATI

Tandem Beatissimus Pater assignavit:

Emo Frühwirth titulum Ss. Cosmae et Damiani, pro hac vice ad presbyteralem evectum;

Emo Scapinelli di Lèguigno titulum S. Hieronymi Illyricorum;

Emo La Fontaine titulum Ss. Nerei et Achillei;

Emo Ranuzzi de Bianchi titulum S. Priscae;

Emo Sbarretti titulum S. Silvestri in Capite;

Emo Dubourg titulum S. Balbinae;

Emo Dubois titulum S. Mariae in Aquiro, pro hac vice ad presbyteralem evectum;

Emo Boggiani titulum Ss. Quirici et Iulittae;

Emo Ascalesi titulum S. Callisti;

Emo Maurin titulum SS. Trinitatis in Monte Pincio;

Emo Marini titulum S. Mariae in Domnica;

Emo Giorgi titulum S. Mariae in Cosmedin.

ACTA SS. CONGREGATIONUM

SACRA CONGREGATIO CONSISTORIALIS

PROVISIO ECCLESIAE

S. Congregationis Consistorialis decreto SSmus D. N. Benedictus PP. XV hanc, quae sequitur, ecclesiam de proprio pastore providit, scilicet:

1 decembris 1916. — Metropolitanae ecclesiae Lugdunensi praefecit R. P. D. Aloisium Iosephum Maurin, hactenus episcopum Gratianopolitanum.

SACRA CONGREGATIO DE DISCIPLINA SACRAMENTORUM

VALIDITATIS BAPTISMATIS

Revmus Ordinarius S... haec retulit huic Sacrae Congregationi:

« Ad tribunal ecclesiasticum huius Dioeceseos inductus est quidam « casus circa validitatem matrimonii, quae validitas dependet a validitate « baptismatis. Iamvero baptisma ita collatum fuit. Aderat piscina: mini- « stellus acatholicus protulit verba *ego te baptizo* consona ritui Ecclesiae; « at ipse non infudit aquam, nec sponsam submersit; sed, prolatis verbis, « ipsa sponsa descendit n piscinam et percurrens aquam, ipsa se sub- « mersit ».

Hinc petiit ut S. Congregatio respondere dignaretur: *An validum dici possit baptisma in casu.*

Adnotanda - I. Nulla difficultas in hac re oriri potest ex parte ministri, quatenus sectae acatholicae addicti. Non enim agitur de licita, sed de valida tantummodo collatione sacramenti.

II. Uti certum hic praesupponitur ministellum acatholicum protulisse integram formam: *ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti.* Id satis aperte innuitur ex relatione ipsius Ordinarii, affirmantis ministellum protulisse verba: *ego te baptizo* consona ritui Ecclesiae. Iamvero ritus Ecclesiae tum latinae, tum graecae praescribit, uti formam substantialem baptismatis, formulam praedictam cum invocatione trium Personarum SSmae Trinitatis, quae tradita fuit directe a Christo Domino; ita ut si minister protulisset tantummodo verba: *ego te baptizo,* baptisma esset certo invalidum.

III. Casus, prout exponitur, manifestat, post prolationem formae evenisse app icationem materiae: *prolatis verbis, ipsa sponsa se submersit.* Communis doctrina est ad validitatem baptismatis non requiri unionem physicam materiae et formae, sed satis esse unionem moralem, quae habetur tum si fiat ablutio immediate antequam forma absolvatur, tum si fiat immediate post. Haec unio moralis videtur exstitisse in casu exposito, quia innuitur immediata successio inter prolationem verborum et descensum mulieris in piscinam. Proinde ex hoc capite non apparet ratio invaliditatis baptismatis.

IV. Sed potior et ineluctabilis difficultas contra validitatem baptismatis in casu exurgit ex applicatione materiae, quae minime facta fuit a ministro.

Doctrina catholica certissime tenet ab uno eodemque ministro poni debere materiam simulque formam baptismatis proferri; secus enim forma: *ego te baptizo, ego te abluo* falsitate laboraret. S. Thomas (*Summa Theol.,* III p., q. 67, a. 6 ad 3) ait: « dicendum quod ntegritas « baptismi consistit in forma verborum et in usu mat iae; et ideo neque « ille qui tantum verba profert, baptizat, neque ille q.. i immergit. Et ideo, « si unus verba proferat et alius immergat, nulla forma verborum poterit « esse conveniens ».

Rituale Romanum (tit. 2, cap. 1, n. 10), paucis pers ringens doctrinam catholicam circa praedictam unionem faciendam ab uno eodemque subiecto, praescribit: *idem sit aquam adhibens et verba pronuntians.*

At in casu exposito nulla ratione innuitur ministellum aliquid externe peregisse ad applicandam aliquo modo materiam subiecto, immo contra-

rium exprimitur. Dicitur enim: *ipse* (ministellus) *non infudit aquam, nec sponsam submersit, sed, prolatis verbis, ipsa sponsa descendit in piscinam, et percurrens aquam, ipsa se submersit.* Patet igitur baptisma ex hoc capite invalidum censeri debere.

Emi ac Rmi Patres huius S. Congregationis, omnibus mature perpensis, in plenario conventu habito die 17 novembris 1916, proposito dubio: *An validum dici possit baptisma in casu,* respondendum censuerunt: *Prout proponitur, negative.*

† Aloisius Capotosti, Ep. Thermen., *Secretarius.*

SACRA CONGREGATIO CONCILII

NARNIEN.

IURIUM

Die 12, loco 13 decembris 1913

Species facti. – Olim in oppido *Calvi*, Narniensis dioecesis, duae erant paroeciales ecclesiae: altera Collegiata, sub titulo S. Mariae, altera S. Valentini; illa tamen huic longe praevalebat, quippe quae, quum maiore frueretur numero sacerdotum, fere universam curam gereret, tum oppidanorum tum ruricolarum; in ea etiam omnes Confraternitates ceteraeque piae Uniones sedem habebant, quae de suis redditibus in expensas cultus divini non modicum conferebant. Extra moenia autem oppidi conventus Ordinis Minorum cum adnexa S. Francisci ecclesia exstabat, unde ruricolarum spiritualibus necessitatibus satis erat consultum. Igitur parochus ecclesiae S. Valentini, in ea rerum conditione, nonnisi exiguam partem territorii oppidi suis pastoralibus curis excolebat; quin etiam haec altera S. Valentini paroecia curam videbatur agere animarum potius vice paroeciae S. Mariae quam proprio nomine; et revera ad huius curae exercitium deputari solebat unus e canonicis ecclesiae collegiatae S. Mariae.

Verum, post editas civiles leges suppressionis, e suo conventu disce-

dere coactis Fratribus Minoribus, anno 1895 decrevit Episcopus ut parochus S. Valentini in ecclesiam S. Francisci sedem transferret, atque noviter circumscriptis utriusque paroeciae finibus, ad paroeciam S. Valentini (deinceps S. Francisci denominandam) omnes ruricolas assignavit; ad paroeciam vero Collegiatam S. Mariae universum intra oppidi moenia territorium adiudicavit.

Hinc factum est ut christifidelium numerus sub curis paroeciae S. Valentini in ecclesia S. Francisci positorum, a 200 ad 800 increverit, complurimis nempe additis qui olim sub iurisdictione fuerant paroeciae S. Mariae. Ex huiusmodi vero translatione christifidelium ab una ad alteram curam, nonnulla, ut fieri solet, incommoda et difficultates suborta, quorum potiora et graviora iudicio S. Congregationis Concilii subiecta sunt, pro opportuna definitione et provisione. Nimirum:

a) In primis, quum non exiguos proventus ecclesia S. Mariae olim percipere soleret ex oblationibus fidelium occasione benedictionis animalium in festo S. Antonii Abbatis, quae fieri consueverat in Oratorio S. Antonii, quod erat, et perseverabat, in territorio ecclesiae Collegiatae S. Mariae, inhibere praetendebat huiusce ecclesiae parochus ne alter parochus benedictionem illam in sua ecclesia S. Francisci impertiret; dum ex adverso S. Francisci parochus ferre nolebat suos parochianos in altera paroecia huiusmodi benedictionem accipere et in eam propterea oblationes conferre.

b) Item, quum, ut diximus, Confraternitates et Piae Uniones, in ecclesia S. Mariae dumtaxat sedem haberent, cuius expensas pro divino cultu non parum levabant, contendit parochus S. Francisci, obsistente parocho S. Mariae, saltem ex his Confraternitatibus nonnullas ad suam ecclesiam sedem ponere, sin minus, favore suae quoque ecclesiae redditus erogare, oportere; ne videlicet pia fundatorum intentio, qui bono consulerant omnium paroecianorum, sive oppidum sive rura incolentium, defraudaretur.

c) Ex eadem causa, quod Confraternitates Piaeque Uniones oppidi sedem suam pergant habere in ecclesia S. Mariae exclusive, contigit ut subditi paroeciae S. Francisci his Confraternitatibus adscripti, quando sepulturam explicite non elegerint, deferri post obitum soleant a sodalibus suae Confraternitatis ad ecclesiam ipsam S. Mariae, cuius parochus exequias peragere praetendit; id quod parochus S. Francisci minime aequum esse putat.

d) Demum quaestio fit de quodam legato, in administrationem quidem a suo testatore can. Andrea Ronconi ecclesiae Collegiatae S. Mariae olim concredito, ea tamen lege ut in certo oratorio S. Iuvenali dicato adimpleretur. Quum enim in praesenti oratorium illud reperiatur intra

fines paroeciae S. Francisci, et Collegiata civiliter suppressa fuerit, contendit rector ecclesiae S. Francisci legatum illud ad se pertinere.

Ad has controversias componendas non parum adlaboravit Ordinarius: verum, quum utraque pars suis praetensis iuribus institisset, omnemque respueret propositam transactionem, e necessitate fuit haec eadem iura definire: ad quem effectum per distincta dubia, quaesitum est:

I. *Cuinam competat ius animalia benedicendi die festo S. Antonii Abbatis atque oblationes percipiendi, in casu.*

II. *An Confraternitates, quae sedem habent in ecclesia parochiali Sanctae Mariae, contribuere debeant pro expensis cultus favore ecclesiae S. Francisci, in casu.*

III. *An sodales dictarum Confraternitatum, qui expresse sepulturam non elegerint, debeant sepeliri in ecclesia S. Mariae, vel potius in propria paroecia, in casu.*

IV. *Cuinam spectet administratio pii legati Ronconi, in casu.*

Synopsis disceptationis. - Argumenta hinc inde deducta ad singula capita, sic breviter referri possunt.

I. *De primo dubio.* - In facto est, ab immemorabili, benedictionem animalium de qua agitur, peragi consuevisse in solo Oratorio S. Antonii, quod nunc reperitur intra fines paroeciae S. Mariae, atque ad illud Oratorium convenisse christifideles tum oppidum tum agros incolentes. Exinde deducitur, favore parochi S. Mariae, supradicto oratorio S. Antonii acquisitum fuisse per praescriptionem quamdam verum privilegium, ut dicunt, privativum, seu exclusivum, quoad utramque paroeciam. Agitur enim de consuetudine facti, quae quum non sit irrationabilis, et a maiore parte communitatis fuerit diu retenta, superiore ecclesiastico minime contradicente, « transit eo ipso in consuetudinem iuris... et *pro lege* non imme« rito custoditur » (D'Annibale, *Summ.* I, 245 ss.). Stat itaque favore Oratorii S. Antonii, et ideo, indirecte, favore paroeciae S. Mariae, verum privilegium, quatenus certum est posse privilegium acquiri praescriptione seu consuetudine legitime praescripta; quod tralatitii iuris est, ex cap. *Novit.*, 13, de Iudic., et cap. *Super quibusdam*, 26, de V. S.

Sed ex adverso opponitur in casu locum non esse praescriptioni, nec consequenti privilegio, idque dupliciter: in primis quia agitur de *facultativis;* etenim certum omnino est benedictionem animalium in festo S. Antonii Abbatis nemini reservari, sed liberum esse cuique sacerdoti, sive parocho, sive non parocho, illam petentibus impertiri. « Quaedam sunt functiones - ait cl. D'Annibale (*Summ.* I, 98, n. 63) - « quibus aliquid iurisdictionis inest, unde vocantur parochiales; quae-

« dam autem, quae ex mera Ordinis potestate consistunt, et dicuntur « sacerdotales: ***huiusmodi sunt benedictio*** seminum, ovorum, ***animalium,*** « et similium ». Et pressius Ferraris: « ***Benedictiones animalium*** in die « festo S. Antonii Abbatis ***dare, et oblationes recipere,*** ab aliis Cappel- « lanis et Rectoribus aliarum ecclesiarum intra fines Parochiae existen- « tium » (a fortiori igitur extra hos fines) « nec prohibere nec impedire « valet parochus, quia inter functiones parochiales ista benedictio non « annumeratur » (s. v. ***Benedictio,*** art. V, n. 22; ubi plures decisiones S. C. C. et S. C. EE. et RR. allegat). Si autem in facultativis non datur praescriptio, multo igitur minus privilegium ex praescriptione in facultativis conceditur; ergo nullum privilegium acquiri potuit quoad benedictionem, de qua in casu.

Nec privilegium demonstrare licet ex eo dumtaxat quod ***ab immemorabili*** benedictio animalium peracta sit tantummodo in territorio paroeciae S. Mariae. Id profecto fuit, quia territorium de quo quaeritur ad unicam tunc pertinebat paroeciam S. Mariae; sed propterea nec ***subiectum iuris*** habebatur ***adversus quod*** praescriptio currere inciperet; nullo igitur pacto incipere poterat ipsa praescriptio, iuxta effatum iuris: « actioni nondum natae non praescribitur ». Secus dicere oporteret, quoties in aliquo oppido, per unum vel plura saecula, una tantum habeatur ecclesia, hanc posse sibi acquirere et vindicare ius sive privilegium privative peragendi vel omnes ecclesiasticas functiones, etiamsi postea alia erigatur in eodem oppido ecclesia: quod absonum profecto censebitur. Speciatim vero circa benedictionem animalium in casu, pluries tenuit S. C. EE. et RR. (apud Bizzarri, *Collect.*, p. 292, I. ed.) non posse impediri quominus eam peragant vel sodales religiosi, qui domum cum ecclesia fundent in aliquo oppido, in quo antea fieri solebat in una tantum ecclesia: idemque a fortiori oportet statuere quoad noviter fundatam in oppido paroeciam, a primaeva prorsus independentem.

II. *De altero dubio,* quod respicit universas contributiones quas Confraternitates erogant in favorem ecclesiae S. Mariae, expeditior quaestio est. Nam onus probandi profecto incumbit rectori novae paroeciae S. Francisci, qui in his contributionibus ex novo partem habere contendit. Ille autem nullum titulum, nullumque iuridicum intentionis suae fundamentum adducere potest: etenim nulla ex Confraternitatibus sedem in ecclesia S. Francisci habet, nec ulla generali aut peculiari lege tenetur ad hanc ecclesiam quidquam conferre. Ceterum nec possibilitas seu capacitas praetensae contributionis adest: adeo enim tenues sunt in praesenti praedictarum Confraternitatum redditus, ut non solum nullum

excessum praestent, post persolutas necessarias expensas cultus in ecclesia S. Mariae, sed immo propter exiguitatem reddituum vel ipsa onera legatarum Missarum a pluribus iam annis adimpleri non potuerint.

Quae omnia suo testimonio confirmat Episcopus: « Mi è risultato « per l'ultimo ventennio che la rendita complessiva di tutte le Confra- « ternite è stata in media di L. 350 annue, e che altrettanta n'è stata « pure l'uscita; che in quest'uscita non è entrata mai alcuna spesa per « Legati di Messe, e *che i Legati son rimasti tutti insoddisfatti per man- « canza di mezzi, stante l'impiego delle rendite in altri titoli* ».

In favorem autem parochi S. Francisci non adducitur nisi quaedam ratio ex aequitate desumpta, quatenus nempe praesumendum sit pios ipsarum Confraternitatum fundatores utilitatem intendisse totius civitatis, nec profecto ab ea ruricolas exclusos voluisse, prout contingeret in praesenti, si universi redditus erogari deberent in favorem ecclesiae S. Mariae, quae hodie nullam ruricolarum curam habet. Verum haec ratio insufficiens nimis videtur: nam, ut subsumitur, praeprimis hanc saltem testatorum mentem fuisse praesumendum est, ut pia Missarum onera, quantum maxime opes ferebant, adimplerentur, quod secus contingit. Ceterum nec deerunt novae ecclesiae parocho alia pastoralis sollicitudinis remedia ut cultus divini necessitatibus consulatur.

III. *De tertio dubio*, nempe, quoad ius funerandi, hic est praesens rerum status, ut omnes sodales Confraternitatum, etiamsi noviter erectae paroeciae S. Francisci subditi sint, post obitum deferantur in ecclesiam S. Mariae, quatenus alibi sepulturam non elegerint. Circa hoc nihil innovandum censet parochus S. Mariae: primum, quia ecclesia illa pergit esse sedes Confraternitatum; secundo, quia sodales Confraternitatum se libere obligaverunt ad funera peragenda in propria Confraternitatis sede, potius quam in sua paroecia: quo in casu ius non concedit parocho nisi quartam funerariam.

Opponitur ex adverso, nihil quidem referre quod ecclesia pergat esse sedes Confraternitatum, quia ratio cur istud ius funerandi etiam quoad Sodales Confraternitatum, exercuerit anteacto tempore ecclesia S. Mariae, haec profecto erat quod illa ecclesia *tunc* parochia propria exstabat singulorum confratrum; haec autem ratio iam cessavit in contrarium, quoad omnes, etiam Confraternitatum sodales, translatos sub iurisdictione parochi S. Francisci. Etenim, nova erecta parochia, subintrat favore huius, generale praeceptum quod antea pro vetere seu unica parochia militabat, nempe quemquam in propria Parochia ubi Sacramenta susceperat esse sepeliendum, nisi alibi sepulturam explicite elegerit.

Nec sufficit ad hunc effectum electio sepulturae praesumpta aut interpretativa aut collectiva, sed requiritur omnino explicita, individua, libera et de facto manifestata, ut communis doctrina est (cfr. Alberti, *De sepult. eccles.*, n. 24). Speciatim vero quoad Confraternitatum sodales, operae pretium est exscribere auctoritates quas refert Ferraris, s. v. *Confraternitas*, art. V, n. 1-8: « Confratres decedentes, non electa sibi expli- « cite sepultura in sepulcro sui Oratorii seu Confraternitatis, debent « sepeliri in ecclesia parochiali (S. Congr. Concilii in Neapolitan. 13 fe- « bruarii 1660 ad 7) ». Quin immo: « Electio sepulturae facta a Con- « fratribus collective et collegialiter sustinetur et valet solum pro illis « qui *individualiter* consenserunt, ut patet ex sequentibus declaratio- « nibus S. C. C. 16 maii 1682, (*sequitur declaratio*) .... Ubi vides per « illa verba *individualiter consentientes* aperte denotari quod Confra- « tres, *quamvis collective et collegialiter sepulturam eligant, adhuc non « comprehenduntur illi qui nominatim et individualiter non consense- « rint* (S. C. EE. et RR., in *Camerinen.*, 18 aug. 1690) », etc.

IV. *De quarto dubio.* Agitur in casu de administratione legati, cuius tabulae non periere, sed incolumes prostant; in his vero quaestioni quae agitatur plene consultum apparet: legimus enim: « con l'annuo reddito, « *da amministrarsi dal Camerlengo, pro tempore,* del Capitolo di Calvi; « si dovrà *ivi* (hoc est: " nella Chiesuola di S. Giovenale „ quae nunc est « in territorio ecclesiae S. Francisci) celebrare tre messe, ecc. Il resto... si « terrà in deposito dal Sig. Camerlengo amministratore, per erogarlo in « altri bisogni di questo piccolo Oratorio ». Quae omnia adeo aperta et perspicua sunt ut non interpretatione, sed mera exsequutione opus sit. Licet enim Capitulum nunc civiliter veluti suppressum habeatur, canonice tamen adhuc vivit et exstat, ut aiunt, *in anima,* ac repraesentatur saltem per parochum ecclesiae collegiatae S. Mariae. Nec ullam difficultatem praestat quod in praesenti Oratorium illud reperiatur in territorio novae paroeciae S. Francisci: id enim nullo modo impedit quominus voluntas testatoris adimpleatur, ut planum est; certum autem in iure habemus, parocho, vi solius suae iurisdictionis, facultatem non inesse administrandi bona universa causarum seu locorum piorum quae in suo territorio sedem habeant. Cfr. Benedictus XIV *Instit.*, 105, § 5, n. 99, ubi auctoritate fretus decreti *Urbis et Orbis* S. R C., diei 10 decembris 1703 scribit: « Oratoriis quoque in ambitu Paroeciae conceditur ut bona sua « administrent et libere impendant, inconsulto parocho, ut constat ex « quaestionibus 28, 30, 31 laudati Decreti, et ex responsis quae data « fuerunt ».

Resolutio. Hisce praenotatis ac perpensis, quum in plenariis Emorum ac Rmorum Patrum S. C. Concilii comitiis, habitis die 12 loco 13 decembris 1913, supradicta dubia proposita fuissent, responsum est ad singula prout sequitur:

Ad I: *Reformato dubio* in hanc formulam: « An impediri possit « quominus parochus S. Francisci animalia benedicat die festo S. An- « tonii Abbatis, in casu? » : *Negative.*

Ad II: *Negative;* Episcopi tamen erit curare, ut onera Missarum fideliter adimpleantur, et quatenus id ob inopiam fieri nequeat, impetrentur a S. Sede opportunae sanationes et reductiones.

Ad III: *Negative* ad primam partem; *affirmative* ad secundam.

Ad IV: Camerario Capituli ecclesiae Collegiatae S. Mariae, et, durantibus praesentibus rerum adiunctis, parocho eiusdem ecclesiae, sub vigilantia tamen Episcopi.

Quas Emorum Patrum resolutiones Ssmus, ad relationem infrascripti Secretarii, in audientia diei 15 eiusdem mensis et anni, approbavit.

O. Giorgi, *Secretarius.*

ACTA TRIBUNALIUM

SACRA ROMANA ROTA

CALATANISIADEN.

NULLITATIS MATRIMONII (TERRITO-BAGLIO)

Benedicto PP. XV feliciter regnante, Pontificatus Dominationis Suae anno secundo, die 28 iulii anni 1916, RR. PP. DD. Seraphinus Many, Ponens, *Ioannes Prior et Aloisius Sincero, Auditores de turno, in causa* Calatanisiaden. - Nullitatis matrimonii, *inter* Gratiam Territo, *actricem, repraesentatam per advocatum ex officio, Rev. Henricum Pezzani, et* Cataldum Baglio, *conventum, in gradu appellationis contra sententiam Revmae Curiae Calatanisiaden. a Defensore Vinculi Calatanisiadensi interpositae, interveniente et disceptante in causa Substituto Defensoris Vinculi ex officio, sequentem tulerunt sententiam definitivam.*

Die 13 decembris anni 1896, Gratia Territo, quindecim annos nata et Cataldus Baglio, natus annos viginti quatuor, matrimonium contraxerunt in ecclesia parochiali civitatis Sancti Cataldi, in dioecesi Calatanisiadensi. Rumor autem ferebatur Gratiam non libere contraxisse, sed sub influxu genitorum, matris praesertim. Brevi inter coniuges dissidia orta sunt, et post duos circiter annos a celebrato matrimonio, sic dictum divortium civile petitum et pronunciatum fuit. Tandem, ad consulendum conscientiae suae, Gratia Curiam Calatanisiadensem, die 15 maii 1911, libello supplici adivit, petens ut suum cum Cataldo Baglio matrimonium ex capite vis et metus nullum declararetur. Quod et factum est, vi sententiae diei 20 martii 1913, qua Curia Calatanisiadensis constare de nullitate matrimonii definivit. A qua sententia cum appellasset Defensor Vinculi Curiae, in H. S. O. de more concordatum est dubium: *An constet de nullitate matrimonii in casu.*

Quod ad ius spectat. Haud infrequens est, in hoc Sacro Tribunali, disputatio de nullitate matrimoniorum ex capite vis et metus, et, ad

normam capitum Iuris *Cum locum*, 14; *Veniens*, 15; *Consultationi*, 28, *De sponsalibus*, constans firmaque iurisprudentia est, scilicet, saltem de iure ecclesiastico, metum esse impedimentum dirimens matrimonium, si sit gravis, etiam tantum relative, iniustus, ab extrinseco ortus, et in ordine ad extorquendum consensum matrimonialem incussus.

Quae cum clara sint, ad factum properare licet.

Factum quod spectat. Ut actrix in supplici libello refert, ipsa quemdam Rosarium Anzalone deperibat, amboque sibi fidem de futuro matrimonio dederant. Verum quia Rosarius pauper et inops erat, Gratiae mater huic matrimonio valde repugnabat, et absoluto iussu voluit ut filia cum Cataldo Baglio, consobrino suo, matrimonium contraheret. Exinde, inter matrem et filiam gravissima dissidia orta sunt per plures menses, cum obiurgationibus, reprehensionibus, iurgiis, minis, etiam mortis, verberibus, arcta custodia; quibus additae sunt graves vexationes ex parte fratris Gratiae, qui ad hoc a matre fuerat incitatus. Quae omnia, iniuste patrata, et in ordine ad consensum matrimonialem extorquendum, tam gravia exhibentur, ut, si vera sint, de nullitate huius matrimonii non sit ambigendum. Inquirendum ergo est, utrum haec ex actis processus probata sint.

Porro plures testes iurati, scilicet Antonina Iacona, Cataldus Chinnici, Catalda Lipira, Teresa Bruccheri, Iosephus Palermo, Salvator Sortino, Cataldus Carletta, tempore non suspecto, ab actrice, ab eius matre, vel a vicinis didicerunt tum continuam Gratiae contra Cataldum Baglio aversionem, tum minas, verbera, aliasque matris erga filiam vexationes, ut haec matrimonium cum Cataldo acceptaret: ex illis depositionibus, quae omnino inter se et cum actricis assertionibus concordant, valida praesumptio oritur de gravi et iniusto metu a matre Gratiae filiae incusso, ad extorquendum ab illa consensum matrimonialem. Sed haec praesumptio ad gradum certitudinis assurgit, si inspiciantur depositiones aliorum ad minus octo testium iuratorum, quae nunc exponendae sunt.

Marianna Baglio, Gratiae mater, vidua Rosarii Territo, postquam in sua depositione narravit se omnia tentasse ut filiam a matrimonio cum Rosario Anzalone averteret, addidit: « In casa successe l'inferno: « mia figlia Grazia continuava la relazione con l'Anzalone, ma a forza « di pressioni e di minacce la indussi ad accettare il partito Baglio ». Haec matris depositio, etsi brevis ac generalis, non vi destituta est in casu, cum, ex una parte, sit manifesta confessio facta ab illa quae metum intulit, et, ex altera parte, depositionibus ad minus septem aliorum testium confirmetur.

Maria Barbera de propria scientia refert Gratiam a matre et a fratre verberatam fuisse, ut in matrimonium cum Cataldo consentiret, et nihilominus istud matrimonium constanter recusasse: « Essa (Gratiae mater), « mi diceva: " Se Grazia non si marita con Cataldo Baglio, la ucciderò „. « Un giorno, alla mia presenza, tanto la madre quanto il di lei fratello « la percossero in un modo inumano, per costringerla a sposare il detto « Baglio. La Grazia piangeva dirottamente, ma diceva " Non lo voglio „ ». De huiusmodi verberibus deponunt etiam tres hi testes; scilicet Rosa Salerno, quae vidit matrem fuste filiam percutientem, ut Cataldum in virum acceptaret: « Alla mia presenza, la madre spogliò la Territo Grazia « e la bastonò, minacciandola anche con la rivoltella per indurla a spo- « sare il Baglio ». Michaël Prizzi, qui sic refert: « Un giorno andai in « casa della Territo, e trovai la Grazia semivestita e piangente. Doman- « datane la causa, mi disse che tanto la madre quanto il di lei fratello, « l'avevano percossa per indurla a maritarsi con il Baglio, minaccian- « dola altresì di mandarla fuori di casa ignuda ». Carmela Armanno quae dicit: « Io riferii ciò (scilicet repugnantiam Gratiae contra Catal- « dum Baglio) alla madre per distoglierla dall'usare pressioni alla figlia; « ma quella invece venne per afferrarmi mentre il figlio bastonava la « sorella Grazia ».

De minis mortis directe a matre cum armis ignitis intentatis, testis fuit Carmela La Rocca: « La madre della Territo, alla mia presenza, « cercava di persuadere la figlia Grazia a maritarsi con Cataldo Baglio. « La Grazia rispondeva che non lo voleva affatto, ma piuttosto voleva « un certo Rosario Anzalone inteso Palma. Fu allora che la madre della « Territo impugnò il fucile, e lo spianò per ucciderla. Fu alle nostre « grida che si potè evitare un omicidio ». Similia refert Carmela Armanno: « Ricordo ancora che una volta la madre aveva preso lo schioppo, ed « io la trattenni ». His gemina habet Salvator Cammarata: « Un'altra « volta, alla mia presenza, la madre della Territo disse alla figlia: " Se « non ti mariti con Baglio, ti ucciderò a colpi di schioppo „. Si diceva « nel vicinato che un giorno minacciò la Grazia con il fucile. Come « ancora si diceva che le somministrava delle legnate per indurla a « maritarsi col Baglio ». Raymundus Naro narrat etiam se audivisse matrem filiae exheredationem minitantem: « Seppi poi che la Grazia « aveva sposato il Baglio per minacce e sevizie sofferte a causa della « madre e del fratello, che le mise financo la rivoltella di fronte. La « madre alla mia presenza minacciò la figlia di diseredarla ».

Rosa Salerno, apud cuius matrem Gratia per tres menses in custodia collocata fuit, refert continuas obiurgationes, vexationes, saevitias qui-

bus Gratiae mater filiam oppressit, ut eius consensum in matrimonium cum Cataldo extorqueret: « La Grazia Territo nei tre mesi che stette « in casa di mia madre, dopo che già era stata promessa a Baglio, e « che la giovane rifiutavasi assolutamente, ad onta delle minacce, basto- « nate, e sevizie a mano armata, si mantenne sempre costante nel « rifiuto. E quando la madre della Territo veniva in casa di mia madre, « Maria Baglio, faceva delle scenate, graffiandosi e tirandosi i capelli « allo scopo di persuadere la figlia a retrocedere dalla promessa data « all'Anzalone. Non potendo ottenere lo scopo, malmenava e percuo- « teva la figlia, la quale si ostinava e diceva che, dopo sposata, avrebbe « lasciato il Baglio e sarebbe andata con l'Anzalone ».

Et in hac repugnantia contra sponsum ipsi propositum, aut potius impositum, Gratia usque ad ipsum matrimonium perstitit, semperque contra has nuptias verbis, lacrymis, modis omnibus quibus potuit, protestata est. Fugam cum Rosario Anzalone, ut ipsa refert in libello supplici, tentavit; sed pater, adhibitis armis, fugientes compescuit. Gratia ad amicam Carmelam Armanno recurrit, consilia et opem imploratura; sed haec frustra apud matrem intervenit; similiter amicum Salvatorem Cammarata rogavit, ut Cataldo Baglio diceret se, Gratiam, nolle illum in maritum acceptare; quod ipse Cammarata sic refert: « Una volta la « Grazia Territo mi disse: " Fatemi il favore di dire a Cataldo Baglio « che non lo voglio per marito „. Io manifestai al Baglio quanto mi « aveva detto la Grazia Territo; ma egli mi rispose: " Per ora deve « essere mia moglie, e succeda in avvenire quello che ha da succedere „. Imo, referente teste Benedicta Mistretta, Gratia ipsi sponso dicere ausa est se eum non velle in sponsum: « Anche di fronte a Baglio, la Grazia « disse che non lo voleva ». Verum hae omnes protestationes, omnesque repugnantiae significationes, stante pertinacia matris, in irritum cesserunt.

In his ergo angustiis constituta, nec habens amplius quo se verteret, Gratia consensum in matrimonium labiis expressit, sed sub influxu illius metus, illiusque moralis simul et physicae coactionis, qua se per plures menses oppressam senserat.

Quod pariter, vix contracto matrimonio, luctuose simul et manifeste rei monstravit eventus. Gratia refert se, cum adhuc in ecclesia, matrimonio celebrato, consistebat, repulisse maritum sibi brachium offerentem: « Dopo il rito matrimoniale... nella stessa chiesa rifiutai il braccio « offertomi dallo sposo, e volli ritornare a casa lontana da lui ». Postri die matrimonii, nova uxor flebat, et amicae suae Antoninae Iacona dicebat istas nuptias sibi vi fuisse impositas; quod ipsa Antonina refert

Brevi autem contigerunt quae Gratia in libello supplici refert: « I dissa-« pori cominciarono fin dai primi giorni, rinfacciandomi egli che l'Anza-« lone mi fosse continuamente d'attorno davanti l'abitazione, per istrada, « in chiesa, da per tutto. Ed era vero; i segnali e lo scambio di parole « con l'Anzalone ricominciarono dopo poche settimane dal matrimonio « ed erano cagione di continue lotte intime e crepacuori tra me ed il « Baglio ». Elapsis autem decem et octo mensibus, coniuges ab invicem se separarunt, et paulo post divortium civile pronuntiatum est.

Quae cum ita sint, nulli dubium esse potest, quin Gratia, puella quindecim annos nata, nuptias cum Cataldo iniverit ex gravi metu, iniuste a matre et a fratre incusso in ordine ad istud matrimonium contrahendum: unde sequitur matrimonium illud esse nullum.

Remanent solvendae quaedam difficultates:

1. Gratiae mater metum filiae incussit, non directe ut haec cum Cataldo matrimonium contraheret, sed ut a matrimonio cum Rosario Anzalone retraheretur. Ita Defensor Vinculi Calatanisiadensis, et Substitutus Defensoris Vinculi H. S. O.; quod probare tentant ex quibusdam relatis ab actrice, eiusque matre aut ab aliis testibus; sic Gratia in libello supplici ait: « Continuando la mia relazione con l'Anzalone, mia « madre... si adirò talmente che mi coprì di ingiurie e minacce, e final-« mente diede piglio ad uno schioppo per ispianarlo contro di me. Per « togliermi l'occasione di vedere l'Anzalone, mi rinchiusero nella casa « di mia zia Maria Baglio, dove nessuna persona potevo più vedere, nè « parlare ». Mater vero ait: « Quando seppi questo (scilicet mutuos filiae « et Rosarii Anzalone amores), adoperai tutti i mezzi per dissuadere « mia figlia; la maltrattai, la bastonai, e permisi che il fratello la mal-« trattasse e la minacciasse a mano armata. Vedendo che tutto riusciva « inutile, la lasciai in città presso mia sorella Maria ora defunta ». Ita etiam Benedicta Mistretta refert: « Innanzi a me, la madre spesso mal « trattava la figlia per indurla a dimenticare l'Anzalone ».

Resp.: Facile solvitur haec difficultas, si attendatur veritatem hauriri debere, non ex quibusdam depositionum partibus, sed ex integris testium relationibus. Porro, ex depositionibus supra fuse relatis, patet matrem sibi proposuisse, non modo ut filiam retraheret ab amore erga Rosarium Anzalone, sed etiam, et quidem directe, ut eam compelleret ad matrimonium cum Cataldo Baglio ineundum. Satis est in mentem revocare depositiones septem illorum aut octo testium, qui unanimiter, de propria scientia, referunt se vidisse aut audisse matrem filiae graves minas intentantem, ut eam ad matrimonium cum Cataldo Baglio cogeret. Recolenda sunt verba supra descripta Mariannae Baglio (matris

Gratiae), Mariae Barbera, Rosae Salerno, Michaëlis Prizzi, Carmelae Armanno, Carmelae La Rocca, Raymundi Naro. Ipse vir, Cataldus Baglio, ait: « Dietro insistenti inviti della madre, ritornai a frequentare la casa « della Baglio, la quale aveva interesse a non farmi allontanare e far « conchiudere il progettato matrimonio, appunto perchè essa fiduciaria- « mente mi aveva prestato lire cinquecento, ed io minacciavo di lasciare « la mia patria ed emigrare in Africa »: ex quibus sponsi verbis videre est Gratiae matrem, in sua agendi ratione erga filiam, directe intendisse matrimonium cum Cataldo, et hoc etiam propter momenta oeconomica.

2. Vir, Cataldus Baglio, deponit: « Per accertarmi della volontà della « Territo, le proposi, alla presenza della madre e dei parenti, di farmi « giuramento dinanzi all'Immagine di Gesù Bambino, ed essa mi rispose « che ne avrebbe fatti cento... Prima che si celebrasse il matrimonio, « qualche volta trovai la Territo, in casa, indifferente e melanconica; « ma mai mi manifestò il motivo di questo stato d'animo. In seguito « tutto procedette con ordine fino alla celebrazione del matrimonio. I « primi mesi del matrimonio passarono con una certa tranquillità ». Ex quibus concludi potest Gratiam, etsi cum aliqua repugnantia, libere tamen in Cataldum consensisse.

Resp. 1) Gratia respondit quidem se paratam esse ad iurandum de propensa voluntate sua in Cataldum; sed ita respondit coram matre, causa metus; ergo haec verba nihil probant. Egregie confirmatur haec illatio depositione Benedictae Riggi: « Mio marito per certificarsi della « volontà della Territo, la interrogò, alla presenza della famiglia e dello « stesso Baglio, se volesse per marito il Baglio, e la Territo rispose a « fior di labbra: " Se non lo avessi voluto, non l'avrei fatto venire ,,; « però dal tono della voce e dall'atteggiamento si vedeva chiaramente « che erano parole pronunziate con la bocca e non col cuore, tanto che « mio marito sconsigliava lo stesso Baglio, il quale stette assai per- « plesso ».

2) Quod ait Cataldus, Gratiam numquam ipsi suam repugnantiam manifestasse, contrarium est his quae supra ex ore Benedictae Mistretta et Salvatoris Cammarata audivimus. Ceterum haec sponsae tristitia et « apathia » de quibus loquitur Cataldus, potius confirmant dicta testium de metu ipsi incusso.

3) Affirmat Cataldus omnia usque ad matrimonium recte processisse; sed haec affirmatio sponsi, unica inter tot alias depositiones, et generica, his praevalere nequit. Notandum hic est (quod iam alias animadversum est in S. Rota, v. g. in *Nicien.* - *Nullit. matr.*, die 19 februarii 1916), mirum non esse consanguineos sponsi, et a fortiori sponsum

ipsum, ignorare metum sponsae incussum, quia genitores, qui metum filiae incutiunt in ordine ad matrimonium, clam agere solent, ne forte familia sponsi, habita notitia metus incussi, ideoque repugnantiae sponsae, a tractatibus matrimonialibus recedat. Tandem affirmat Cataldus primos matrimonii menses in quadam tranquillitate transactos fuisse: « con una certa tranquillità ». Sed hoc non esse verum, aut saltem exageratum esse, ostendit quae mox contigit, scilicet post menses 18, coniugum separatio. Ceterum, licet verum sit primos matrimonii menses in quadam pace transactos esse, inde non sequitur Gratiam metum purgasse, tum quia purgatio metus non intelligitur, nisi quando cessat causa metus, scilicet Gratiae mater; tum quia in locis ubi decretum *Tametsi* publicatum est, metus iuridice probatus purgatus non intelligitur, nisi renovato consensu in forma Tridentina; quod nunquam in casu factum est.

His ergo omnibus tam in iure quam in facto consideratis et bene perspectis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores, pro Tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, decernimus, declaramus et definitive sententiamus: *Constare de nullitate matrimonii inter Gratiam Territo et Cataldum Baglio,* ideoque, confirmata sententia iudicis primae instantiae, ad dubium propositum respondemus: *Affirmative.*

Ita pronunciamus et definitive sententiamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium ad quos spectat, ut exsecutioni mandent hanc sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam sacrorum canonum et praesertim cap. 3, sess. XXV, *de ref.*, Conc. Trid., iis adhibitis exsecutivis et coërcitivis mediis, quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis exstitura sint.

Romae, in sede Tribunalis S. Romanae Rotae, die 28 iulii 1916.

Seraphinus Many, *Ponens.*
Ioannes Prior.
Aloisius Sincero.

L. ✠ S.

Ex Cancellaria, die 7 augusti 1916.

Sac. I. Ladelci, *Notarius.*

ACTA OFFICIORUM

SECRETARIA STATUS

EPISTOLA

AD R. P. ALOISIUM CATERINI, S. I., PONTIFICIAE UNIVERSITATIS GREGORIANAE MODERATOREM, TRIA EX AURO NUMISMATA, IN PRAEMIUM OPTIMIS ALUMNIS IAM PLURIES BENIGNE DESTINATA, QUOTANNIS LARGIENDA DECERNENS.

Rev. Padre,

Come ebbi il piacere di annunziarle nei decorsi anni, Sua Santità, Benedetto XV, ben volentieri si fece erede e prosecutore della benevola attenzione, di cui l'immediato Suo Predecessore, il Papa Pio X di santa memoria, volle giustamente onorare la benemerita Pontificia Università Gregoriana.

Che se le gloriose tradizioni del Collegio Romano, non venute mai meno e felicemente coltivate fino ai giorni nostri, valsero ad attirare su di esso la considerazione del compianto Pontefice Pio X, particolari ragioni di personali attinenze muovono il Regnante Pontefice Benedetto XV a porgere all'insigne Istituto, ove Egli attese all'apprendimento della scienza ecclesiastica, una più ampia e più durevole testimonianza di Sovrana benevolenza.

L'Augusto Pontefice pertanto, non solo per il nobile intento di assicurare ai migliori alunni un premio, che suoni encomio ed incoraggiamento, ma anche per assecondare quel sentimento di memore affezione, che Lo tiene avvinto all'Ateneo, al quale ama professarsi debitore di quanto è in Lui di cultura nelle sacre discipline, si è benignamente degnato di dare carattere di stabilità al dono delle tre medaglie d'oro che precedentemente furono assegnate anno per anno, in pro dei più distinti alunni delle facoltà legali, teologica e filosofica del medesimo Ateneo.

Nel darne alla P. V. il lieto annunzio, ho il piacere di rimetterle, con questo mio dispaccio, le tre medaglie riguardanti la prossima premiazione; e ben volentieri colgo quest'incontro per raffermarmi con sensi di stima distinta

di V. R.

Dal Vaticano, 11 novembre 1916.

Affmo nel Signore
P. CARD. GASPARRI.

DIARIUM ROMANAE CURIAE

SEGRETERIA DI STATO

SS. CONGREGAZIONI ASSEGNATE AGLI EMI CARDINALI

Con Biglietti della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di assegnare ai nuovi Emi e Rmi signori Cardinali, che al Concistoro pubblico del 7 dicembre 1916 ricevettero il cappello cardinalizio, le seguenti SS. Congregazioni:

All'Emo signor cardinale Frühwirth, le sacre Congregazioni: dei *Sacramenti,* dei *Religiosi,* degli *Affari Ecclesiastici Straordinari* e dell'*Indice.*

All'Emo signor cardinale Scapinelli, le sacre Congregazioni: del *Concilio,* dei *Sacri Riti,* degli *Affari Ecclesiastici Straordinari* e del *Ceremoniale.*

All'Emo signor cardinale La Fontaine, patriarca di Venezia, le sacre Congregazioni: *Concistoriale,* dei *Sacramenti,* dei *Sacri Riti* e dell'*Indice.*

All'Emo signor cardinale Ranuzzi de Bianchi, le sacre Congregazioni: del *Concilio,* dei *Religiosi,* dei *Sacri Riti* e della *Rev. Fabbrica di S. Pietro.*

All'Emo signor cardinale Sbarretti, le sacre Congregazioni: dei *Sacramenti,* del *Concilio,* dei *Religiosi* e della *Rev. Fabbrica di S. Pietro.*

All'Emo signor cardinale Dubourg, arcivescovo di Rennes, le sacre Congregazioni: dei *Sacramenti,* del *Concilio,* dei *Sacri Riti* e della *Rev. Fabbrica di S. Pietro.*

All'Emo signor cardinale Dubois, arcivescovo di Rouen, le sacre Congregazioni: *Concistoriale,* del *Concilio,* dell'*Indice* e del *Ceremoniale.*

All'Emo signor cardinale Boggiani, le sacre Congregazioni: *Concistoriale,* dei *Sacramenti,* dei *Seminari* e dell'*Indice.*

All'Emo signor cardinale Ascalesi, arcivescovo di Benevento, le sacre Congregazioni: del *Concilio,* dei *Seminari,* dell'*Indice* e del *Ceremoniale.*

All'Emo signor cardinale Maurin, arcivescovo di Lione, le sacre Congregazioni: del *Concilio,* di *Propaganda,* dei *Sacri Riti* e del *Ceremoniale.*

All'Emo signor cardinale Marini, le sacre Congregazioni: di *Propaganda,* di *Propaganda per gli Affari di Rito Orientale,* dei *Sacri Riti* e della *Rev. Fabbrica di S. Pietro.*

All'Emo signor cardinale Giorgi, le sacre Congregazioni: dei *Sacramenti,* del *Concilio,* dei *Religiosi* e dell'*Indice.*

NOMINE

Con Biglietti della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

4 dicembre 1916. — L'Emo signor cardinale Filippo Giustini, *Membro della Suprema Sacra Congregazione del S. Officio.*

— Mons. Giuseppe Aversa, arcivescovo titolare di Sardi, Nunzio Apostolico nel Brasile, *Nunzio Apostolico in Baviera.*

— Mons. Angelo Scapardini, arcivescovo titolare di Damasco, Internunzio Apostolico nel Perù e Bolivia, *Nunzio Apostolico nel Brasile.*

6 dicembre. — Mons. Augusto Silj, arcivescovo titolare di Cesarea del Ponto, *Vice-Camerlengo di Santa Romana Chiesa.*

— Mons. Giovanni Battista Nasalli-Rocca, vescovo di Gubbio, *Elemosiniere Segreto di Sua Santità.*

8 dicembre. — Mons. Giovanni Tacci, arcivescovo titolare di Nicea, *Maggiordomo di Sua Santità.*

— Mons. Carlo Perosi, *Assessore della Sacra Congregazione del S. Officio.*

— Mons. Vincenzo Sardi, arcivescovo titolare di Cesarea di Palestina, *Assessore della S. Congregazione Concistoriale.*

— Mons. Giuseppe Mori, *Segretario della S. Congregazione del Concilio.*

— Mons. Evaristo Lucidi, *Segretario della Segnatura Apostolica.*

— Mons. Giulio Grazioli, *Uditore della S. Romana Rota.*

— Mons. Bernardo Colombo, *Reggente della Penitenzieria Apostolica.*

— Mons. Cesare Cerretti, *Pro-Segretario della economia della S. Congregazione di Propaganda Fide.*

— Mons. Giuseppe Bruno, *Sotto-Segretario della S. Congregazione del Concilio.*

NECROLOGIO

5 dicembre 1916. — Mons. Giovanni Battista Scotti, vescovo di Osimo e Cingoli.